

Gümnaasium ainekava

Kursuse nimetus (suunakursus)	Meediaõpetus I kursus
Õppetool	Humanitaarainete õppetool
Kursuse õpetamise aeg	10. klass
Eelduskursused	-
Kursuse maht	35 tundi
Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	Gümnaasiumi lõpetaja: • oskab eristada erinevale auditooriumile määratud tekste ja väljaandeid ning nende funktsioone: kohalik/üleriigiline meedia; üldväljaanded ja spetsialiseeritud väljaanded, teave ja meelelahutus; • saab aru, kes on meedia taga: kes on omanikud, allikad, meediapersoonid jne, oskab seostada meediast saadavat teavet nende persoonidega; • oskab eristada ja lahus hoida faktilist ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri, uudist ja arvamust, teavet ja meelelahutust; • teab, millised on kesksete meediaväljaannete, žanrite, saadete jne põhieesmärgid ja ülesehitusreeglid, oskab neid lugeda, kuulata, vaadata ja analüüsida; • oskab vaadata ja analüüsida fotosid, illustratsioone, teabegraafikat; • oskab kasutada elektroonilist meediat: kommenteerida Internetis olevat teavet ja seda ise Internetti üles seada; • saab aru, milliste vahenditega lehte kujundatakse ja küljendatakse; • oskab koostada keskseid meediažanre: uudist, kommentaari, portreed, arvustust, reportaaži, olemuslugu, probleemartiklit; • oskab suhelda ajakirjanikuga: teab oma õigusi ja kohustusi meedia suhtes; • tunneb meedia põhilisi demagoogia- ja manipuleerimisvõtteid, oskab neid tegelikus tekstis ära tunda.
Õppe-eesmärgid ja õpitulemus	Kursuse eesmärgiks on, et selle läbimise järel õpilane: • teab, mis on meedia ja millest koosneb meediasüsteem; • oskab nimetada meedia ülesandeid; • mõistab tsensuuri mõju meediale; • tunneb kommunikatsiooniprotsessi osi;

	• teab, millest sõltub teksti loomine ja vastuvõtt; • oskab rakendada meediateksti analüüsi mudelit; • tunneb kommunikatsiooniprotsessi osi; • teab, millest sõltub teksti loomine ja vastuvõtt; • oskab rakendada meediateksti analüüsi mudelit; • teab tähtsamaid meediakanaleid Eestis: oskab liigitada trükiajakirjanduse väljaandeid, raadio- ja teleprogramme; • teab kodanikuajakirjanduse eeliseid ja puudusi; • teab sõna-, kommunikatsiooni- ja ajakirjandusvabaduse mõistet ja mõistab nende erinevust; • teab ajakirjanduse sõltumatust mõjutavaid tegureid; • teab, millest sõltuvad eraelu puutumatuse piirid; • oskab ajakirjanikule infot andes vältida arusaamatusi ja konflikte; • teab, kuidas käituda, kui ajakirjanik on infoallikaga valesti ümber käinud; • teab, kuidas vormistiku, sõnavara, modaalsuse ja lauseehitusega teksti vastuvõtjat mõjutatakse; • tunneb argumentatsiooni osi; • eristab argumentatsiooni demagoogiast ja manipulatsioonist; • tuvastab tekstis manipuleerimisvõtteid; • teab pildikeele mõistmise vajalikkust; • tunneb kaadriplaane; • mõistab ajalehe kujundust mõjutavaid ja määravaid printsiipe; • teab võtteid, mida kasutatakse kommerts-, sotsiaal- ja poliitilistes reklaamides; • teab, kuidas sihtgrupi valik mõjutab reklaami ülesehitust; • teab eetilise reklaami kriteeriume; • eristab pehmet uudist kõvast uudisest; • teab uudise ülesehitust; • tunneb eri liiki arvamusaluseid ja nende eripärasid; • teab intervjuu ja reportaaži eripärasid; • teab olulisemaid ajakirjandusžanre; • teab, milliste žanride omapära eeldab kriitilisemat lugemist; • tunneb olulisemaid raadioga seotud mõisteid; • mõistab suulise teksti eripära; • teab üldjoontes teleprogrammi kokkupanemise põhimõtteid mõistab audiovisuaalse keskkonna mõju teksti loomisele ja vastuvõtmisele; • teab raadio ja televisiooni eeliseid ja puudusi; • tunneb raadio- ja teleteksti edastamise ja vastuvõtu eripärasid; • teab digitaalse meedia tunnuseid;
--	--

	• oskab võrrelda veebikeskkonna traditsioonilisi meediakanaleid internetipõhiste uute meediakanalitega; • mõistab, millist mõju võib uus keskkond ajakirjandusele avaldada; • teab, millised nähtused moodustavad sotsiaalmeedia; • arvestab sotsiaalmeedias autoriõigustega; • teab, mida veebis tohib teha ja mida mitte; • oskab põhjendada, millistel põhjustel on ristmeedia nähtused esile tõusnud; • mõistab, miks ja kuidas on ristmeedia ajel muutunud meediasisu loomine; • oskab analüüsida, miks on ristmeedia populaarseks muutunud; • teab digitaalse meedia tunnuseid; • teab sotsiaalmeedia ohtusid ja võimalusi; • teab, mis on ristmeedia, ja oskab nimetada selle võimalusi.
Digipädevused	Link PMG integreeritud digipädevuste õppekavale asub SIIN .
Hindamine	Kursust hinnatakse eristavalt ehk tähthindamise (A-F) hindamisjuhendi alusel. Kursusehinde saamise tingimused ja kujunemise viisi teeb aineõpetaja teatavaks kursuse alguses ning avaldab need eKoolis. Kooliastmehinne kujuneb nelja kohustusliku kursuse põhjal.
Soovituslikud õppekäigud	Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituut Postimees <i>Group</i> Ühe avaliku telesaate salvestus

Kursuse nimetus (suunakursus)	Meediaõpetus II kursus
Õppetool	Humanitaarainete õppetool
Kursuse õpetamise aeg	11. klass
Eelduskursused	Meediaõpetus I kursus
Kursuse maht	35 tundi
Õppe-eesmärgid ja õpitulemus	Kursuse eesmärgiks on, et selle läbimise järel õpilane: • teab teksti üldtunnuseid ning eristab tekstide funktsioone; • selgitab teksti vastuvõttu lähtuvalt erinevatest kommunikatsioonimudelitest; • liigitab tekste lähtuvalt tekstiliigist ja tekstitüübist; • teab, millise tähenduse loob kontekst; • analüüsib, kuidas kontekst mõjutab teksti autori kui ka vastuvõtja valikuid, keelekasutust ning käitumist; • teab, millised on sidusa teksti põhitunnused; • hindab teksti sidusust lähtuvalt koherentsuse ja kohesiooni mõistest; • selgitab, kuidas avaldub teksti sidusus; • eristab kirjutatud teksti, kuuldeteksti ja audiovisuaalse teksti väljendusvahendeid; • teab tähistus-, suhtlus- ja tekstifunktsiooni eesmäärke ning selgitab nende avaldumist tekstis; • tunneb olulisemaid teksti vastuvõtuga seotud iseärasusi; • tajub teksti autori eesmäärke ja motiive ning selle mõju teksti vastuvõtjale; • oskab nimetada sotsiaalse konstruktivismi põhimõtteid; • analüüsib keeleliselt konstrueeritud maailmapildi kujunemise võimalikke põhjuseid ning tagajärgi; • mõistab, kuidas kultuurilised erinevused võivad mõjutada inimeste arusaama ümbritsevast maailmast; • selgitab ühiskondlike muutuste tagajärjel tekkivaid keelelisi muutusi; • hindab teadmiste institutsionaliseerumise võimalikkust; • hindab vaatepunkti subjektiivsust ja objektiivsust; • mõistab, et tähendused tekivad tõlgendustes; • eristab tõlgenduste kaudu tekkivaid sotsiaalseid konstruktsioone; • selgitab diskursuse ja ideoloogia mõistet; • nimetab ja selgitab ühiskondlike diskursuste tekkepõhjuseid ning mõjusid;

	• nimetab, selgitab ja hindab erinevate ideoloogiate mõju üksikisikule kui ka ühiskonnale; • mõistab, kuidas diskursuse kord mõjutab keelekasutust ja käitumist; • teab kriitilise diskursuseanalüüsi koostamise aluseid ning eesmärgi; • oskab leida erinevatest meediumitest ideoloogiaid; • selgitab keelekasutuse seotust ühiskonnas valitsevate uskumustega; • tunneb meediakanaleid, trükimeedia, raadio, televisiooni ja elektroonilise meedia eripärasid; • hindab kriitiliselt ning analüüsib turu-uuringute käigus kogutud informatsiooni; • nimetab ja selgitab erinevate põlvkondade meediakasutusega seotud iseärasusi; • seostab, kuidas varasem kultuuriruum on mõjutanud erinevate põlvkondade meediakasutust; • tunneb meediažanrite liigitamise aluseid; • liigitab teksti eesmärgist lähtuvalt meediatekste žanriteks; • eristab žanrite tekstilist vormi ning sellest lähtuvalt iseloomustab ka nende koostamisel kasutatavat keelekasutust; • nimetab ning selgitab erinevaid trükimeedias leiduvaid rubriike; • teab uudisväärtuse põhikriteeriumeid; • analüüsib uudiste pealkirju uudisväärtuse kriteeriumitest lähtuvalt; • nimetab ja selgitab meediaeetika reegleid; • nimetab ja iseloomustab uudiste kategoriseerimise aluseid; • teab, kuidas toimub uudiste kallutamine ning millist mõju see avaldab üksikisikule kui ka ühiskonnale; • tunneb raamistamise struktuuri; • mõistab, kuidas toimub uudiste raamistamine; • seostab, kuidas uudiste raamistamise kaudu luuakse ajakirjanduses rolle; • hindab ning analüüsib uudist lähtuvalt uudise raamistamise struktuurist; • mõistab, millist mõju avaldavad fotod ja nende allkirjad uudistele; • analüüsib meediapiltide tähenduslikkust avalikus, suletud ja privaatses ruumis; • selgitab pseudouudise mõistet ning nende peamisi tekkepõhjuseid; • selgitab pseudosündmuste mõistet ning nende peamisi tekkepõhjuseid;
--	--

	• analüüsib pseudouudiste ja pseudosündmuste tähenduslikkust avalikus, suletud ja privaatses ruumis; • selgitab arutleva demokraatia mõistet; • hindab meedia ühiskondlikku rolli avaliku sfääri tootmisel; • teab tabloidi mõiste tekkelugu; • võrdleb kvaliteet- ja tabloidajakirjandust; • nimetab ja selgitab ajalehtede välimuse tabloidistumise peamisi tunnuseid; • nimetab ja selgitab tähtsamaid meediaeetikaga seotud reegleid; • mõistab, kuidas avalik sfäär toetab demokraatlikku ühiskonda; • hindab vahendatud avalikkust; • nimetab Eesti ajakirjanduse põhiperioode; • iseloomustab ning eristab Eesti ajakirjanduse põhiperioode; • nimetab isikuid, kes on mõjutanud Eesti ajakirjanduse teket ning kujunemist; • nimetab ja selgitab olulisemate kultuuritegelaste mõju demokraatliku ajakirjanduse kujunemisele; • mõistab, kuidas erinevad ajaloolised sündmused on mõjutanud demokraatliku ajakirjanduse kujunemist; • teab, kuidas uute meediumite sünd on mõjutanud Eesti ajakirjandust; • selgitab uute meediumitega seotud võimalusi ja sellega kaasnevaid riske.
Digipädevused	Link PMG integreeritud digipädevuste õppekavale asub SIIN .
Hindamine	Kursust hinnatakse eristavalt ehk tähthindamise (A-F) hindamisjuhendi alusel. Kursusehinde saamise tingimused ja kujunemise viisi teeb aineõpetaja teatavaks kursuse alguses ning avaldab need eKoolis. Kooliastmehinne kujuneb nelja kohustusliku kursuse põhjal.
Soovituslikud õppekäigud	Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituut Postimees <i>Group</i> Ühe avaliku telesaate salvestus

Kursuse nimetus (suunakursus)	Meediaõpetus III kursus
Õppetool	Humanitaarainete õppetool
Kursuse õpetamise aeg	11. klass
Eelduskursused	Meediaõpetus I-II kursus
Kursuse maht	35 tundi
Õppe-eesmärgid ja õpitulemus	Kursuse eesmärgiks on, et selle läbimise järel õpilane: • selgitab loomulikustamise ja vaatepunkti mõistet; • analüüsib, kuidas meedia loomulikustab maailma; • hindab meedia mõju enda tarbimisharjumuste kujundamisel; • selgitab kriitilise diskursuseanalüüsi koostamise põhimõtteid; • eristab, kuidas erinevate kujundite ja keelekasutuse abil loomulikuna näivaid sündmusi kirjeldatakse; • analüüsib, kuidas loomulikustatakse ühiskondlikud suhted filmides ja seriaalides; • kirjeldab filmikunsti mõju ühiskondlike suhete loomulikustamisel; • hindab kriitiliselt filmide sisu; • nimetab ja selgitab, millised on peamised filmides (sh sarjades) esinevad tüüpilised kõrvalekalded sotsiaalsest reaalsusest; • analüüsib, filmi ja/või saate diskursuse korda ja ideoloogilist sõnumit; • analüüsib ja hindab enda sotsiaalmeedia kontot loomulikustamise mõistest lähtuvalt; • analüüsib, kuidas loomulikustatakse ühiskondlikud suhted elustiiliajakirjades; • kirjeldab, milline on elustiiliajakirjade osa tarbimisotsuste tegemisel; • teab ökotarbimise diskursuse tekkepõhjuseid; • nimetab ja selgitab, milliseid keskkonnakaitse narratiive ühiskonnas kasutatakse; • selgitab roheline identiteedi mõistet ajaloolises kontekstis; • selgitab, kuidas kasutatakse ökodiskursust müügiargumendina; • teab, milliste vahenditega luuakse modaalsust; • oskab modaalsuse loomise vahendeid ära tunda; • tunneb olulisemaid modaalterbeid ning oskab analüüsida, kuidas need edastavad rolle, hinnanguid ja suhtumist;

	• tunneb kõneviise ning analüüsib, kuidas kõneviisid väljendavad modaalsust; • analüüsib, kuidas modaaladverbide kasutamine mõjutab edastatavat sõnumit; • kaardistab modaalsuse väljendumist enda lähiümbruskonnas nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses; • hindab, kuidas modaalsuse kaudu antakse edasi ühiskondlikke suhteid; • hindab meedias loodavaid ajastule omaseid rolle; • analüüsib soorollide tekkepõhjuseid ning nende mõju üksikisikule kui ka ühiskonnale; • analüüsib ning hindab kriitiliselt erinevaid allikaid ning annab hinnangu soorollide kujunemisele meedias; • nimetab ja tunneb ära meedias loodud rolle; • selgitab, millised on tõsieluformaadi tunnused; • analüüsib tõsielusarjade mõju üksikisikule kui ka ühiskonnale; • hindab meedias loodud rollide vastavust tegelikkusega; • teab, millised on sotsiaalmeedia võimalused ja ohud; • teab, millega tuleb arvestada sotsiaälvõrgustikke kasutades; • analüüsib enda poolt loodud rolle sotsiaalmeedias; • mõistab, et elektrooniline meedia mõjutab eraelu piiride ahendamist; • mõistab, et sotsiaalmeedia muudab suhtlusviise ning keelekasutust; • hindab, kuidas kujundatakse klõpsamisega meedia sisu; • selgitab, kuidas meediaruumis orienteerumine mõjutab inimese eraelu; • väljendab oma seisukohti kasutades selleks sobivaid keelevahendeid; • teab argumendi ülesehitust; • oskab koostada argumenti; • eristab fakti arvamusest; • eristab usaldusväärset infot küsitavast; • eristab fakti- ja tundepõhiseid argumente; • teab, millised kriteeriumid peavad olema täidetud hea diskussioonisaate tegemiseks; • selgitab Ruth Wodaki analüüsimudelit; • teostab saateanalüüsi lähtuvalt Ruth Wodaki analüüsimudelist; • teab reklaamide liike; • oskab reklaame kriitiliselt analüüsida; • määratleb ning iseloomustab reklaami sihtrühmi; • analüüsib reklaamide keelekasutust; • eristab ja analüüsib sotsiaal- ja kommertsreklaame;
--	---

	• esitab šokireklaami põhjendatuse kohta nii poolt- kui ka vastuargumente; • hindab reklaamide mõjusust üksikisiku ja ühiskonna tasandil.
Digipädevused	Link PMG integreeritud digipädevuste õppekavale asub SIIN .
Hindamine	Kursust hinnatakse eristavalt ehk tähthindamise (A-F) hindamisjuhendi alusel. Kursusehinde saamise tingimused ja kujunemise viisi teeb aineõpetaja teatavaks kursuse alguses ning avaldab need eKoolis. Kooliastmehinne kujuneb nelja kohustusliku kursuse põhjal.
Soovituslikud õppekäigud	Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituut Postimees <i>Group</i> Ühe avaliku telesaate salvestus

Kursuse nimetus (suunakursus)	Meediaõpetus IV kursus
Õppetool	Humanitaarainete õppetool
Kursuse õpetamise aeg	11. klass
Eelduskursused	Meediaõpetus I-III kursus
Kursuse maht	35 tundi
Õppe-eesmärgid ja õpitulemus	Kursuse eesmärgiks on, et selle läbimise järel õpilane: • teab, kuidas sõnavara on seotud diskursuste avaldumisega; • oskab hinnata sõnade tähendust ja positsiooni ühiskonnas; • mõistab, kuidas sõnavara kaudu luuakse hoiakuid ning ideoloogilisi uskumusi; • hindab sõnade värvingut artiklites; • teab, kuidas analüüsida ajakirjandustekstide sõnavara; • analüüsib artiklite sõnavara; • teab, kuidas analüüsida ajakirjandustekstides kasutatud lauseid; • analüüsib artiklite lausetasandit; • mõistab, et narratiivide kaudu raamistatakse ühiskondlikke protsesse; • mõistab, et narratiivide kaudu organiseeritakse kollektiivsed uskumused tervikuks; • teab, millised on Eesti kultuuriloo peamised narratiivid; • eristab müütilise ja ratsionaalse mõtlemise iseärasusi; • mõistab, kuidas avalikus ruumis luuakse rituaalne diskursuse kord ning milliseid ajastule ja ühiskonnale omaseid sotsiaalseid uskumusi selle kaudu väljendatakse; • teab, kuidas kirjeldab inimsuhtlust sotsiaalse domineerimise teooria; • selgitab, kuidas ja miks korrastatakse inimkogemus narratiivideks; • teab, milline on narratiivi suund; • selgitab ja toob näiteid arhetüüpidest; • selgitab ja toob näiteid arhetüüpsetest tegevuskäikudest; • selgitab ja toob näiteid arhetüüpsetest ideedest; • selgitab ja toob näiteid arhetüüpseid teemasid meedias; • mõistab, kuidas toimub sõjadiskursuse konstrueerimine meedias; • seob ajaloolisi sündmusi sõjadiskursuse mõistega; • mõistab retoorika funktsiooni sõjategevuses; • teab, milline on fotode mõju ja tähendus sõjapropagandas.

Digipädevused	Link PMG integreeritud digipädevuste õppekavale asub SIIN .
Hindamine	Kursust hinnatakse eristavalt ehk tähthindamise (A-F) hindamisjuhendi alusel. Kursusehinde saamise tingimused ja kujunemise viisi teeb aineõpetaja teatavaks kursuse alguses ning avaldab need eKoolis. Kooliastmehinne kujuneb nelja kohustusliku kursuse põhjal.
Soovituslikud õppekäigud	Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituut Postimees <i>Group</i> Ühe avaliku telesaate salvestus